

Ben Pastor: Luna mendax

Gerd Boeren | www.ezzulia.nl

Verona, 1943. Martin Bora, Duitse Wehrmacht officier, werd net het slachtoffer van een granaataanslag. We leerden deze nazi vorig jaar kennen dankzij Wereldbibliotheek. Tien jaar na het oorspronkelijke verschijnen gaf deze uitgeverij **Lumen** uit, het eerste boek in de reeks rond Martin Bora van de Italiaans-Amerikaanse *Ben Pastor*. **Lumen** speelt zich af in Polen, vlak voor het uitbreken van WO II. In dat boek maak je mee hoe Martin Bora - een goed opgeleide officier uit een invloedrijke familie – strijd voert tegen de groteske uitwassen van het nazisme. Hierdoor belandt hij in een eenzame positie: hij maakt vijanden binnen zijn eigen kringen en ‘de anderen’ kunnen dan wel een glimp van zijn integriteit opvangen, hij is en blijft een lid van de gehate bezetter.

In **Luna mendax** zijn we vier jaar later. Martin Bora werd overgeplaatst naar Noord-Italië, waar de fascisten van Benito Mussolini dankzij hun bondgenootschap met Hitler aan de macht blijven. De oppositie wordt gevoerd door de Partizanen, en het is Martin Bora's taak hen te bestrijden. In het begin van **Luna Mendax** raakt Bora zwaar gekwetst. Een ander zou minstens zes maanden buiten strijd zijn, maar Martin Bora verbijt de pijn in verschillende delen van zijn lichaam en twee weken na de aanslag staat hij weer paraat. Het is dan dat de fascistische Centurion De Rosa zijn hulp inroept om de moord op een fascistisch kopstuk in Verona te onderzoeken. De bejaarde Vittorio Lisi zat in zijn rolstoel van het zonnetje te genieten, toen hij brutaal werd aangereden door een auto. Er staat effectief een kras op de sportwagen van zijn jonge, wulpse echtgenote en de fascisten pakken haar op wegens verdenking van moord. Of ze echt de dader is, daar moet Martin Bora achter zien te komen. De Italiaanse inspecteur Guidi helpt hem hierbij. Bora heeft quasi onmiddellijk een afkeer van de opgetutte weduwe, terwijl Guidi's knieën wak worden in haar bijzijn.

De beschrijving van de samenwerking tussen deze twee tegengestelde mannen is adembenemend mooi. Bora heeft als Wehrmacht officier de beschikking over mensen en middelen, terwijl Guidi voorzichtig moet laveren tussen nazi's, fascisten en – godbetert – zijn moeder. Guidi heeft soms wel respect voor Bora, maar tegelijk is zijn afkeer voor diens werk als Wehrmacht officier – waaronder de deportatie van joden – onnoemelijk groot. Guidi weet niet dat ook Bora zoekt naar een evenwicht. Als een rode draad loopt de pijn van Bora door het boek. De letterlijke pijn in zijn door granaatscherven geteisterde lijf, maar evenzeer de pijn die veroorzaakt wordt door de angst om de liefde van zijn vrouw en door het verdriet om de dood van zijn broer. Als lezer vraag je je meermaals af hoe zo'n man recht kan blijven. Dit soort belastende situaties zijn onmenselijk en het is dan ook heel begrijpelijk dat Bora af en toe wil ontsnappen. Hij vindt een rustpunt bij een oude man in een villa in een bos. De man heeft een piano in huis, een Silbermann, waar de kleine Mozart nog op zou gespeeld hebben. De piano staat symbool voor alles wat Bora verloor

in het leven, zijn onschuld, zijn geluk en zijn liefde. ‘Het is moeilijk rust te vinden,’ zegt de oude man op zo’n crisismoment tegen Bora. ‘Je vindt die nooit buiten jezelf. Het overwinnen van vijanden buiten jezelf levert niets meer op dan een buit waarmee je een huis kunt bouwen.’

Bora en Guidi lossen de moord op, Bora jaagt en passant op Partizanen, Guidi zoekt een ontsnapte gek met een geweer. Die zaken vormen de feitelijke verhaallijn waaraan Ben Pastor de ontwikkeling van haar personages ophangt. Die ontwikkeling staat centraal en is waarlijk levensecht. Dit maakt **Luna Mendax** tot zo’n boek dat onmiddellijk een plaats verovert in je hoofd en je hart.

Het is nog maar februari 2011 en deze recensent houdt niet van kreten zoals “het boek van 2011”. Waarschijnlijk zal **Luna Mendax** geen enkel bestsellerlijstje halen maar het is een ongelooflijk mooi en schitterend boek dat een groot publiek en vijf sterren waar geen nanoseconde over werd getwijfeld absoluut verdient. Hierbij de sterren, nu nog het publiek!

Luna mendax

Auteur: Ben Pastor

Oorspronkelijke titel: Luna mendax

Uitgeverij De Wereldbibliotheek

Vertaling: Ronnie Boley

ISBN: 978 90 284 2367 1

Paperback

Prijs: € 19,90

Verschenen: januari 2011